

Privé Ziekenhuis Maas en Kempen in Maaseik wordt openbaar binnen het Ziekenhuis Oost-Limburg

Nieuws maandag 1 maart 2021

Privé Ziekenhuis Maas en Kempen in Maaseik wordt openbaar binnen het Ziekenhuis Oost-Limburg
Sinds 1 januari 2021 bestaat het Ziekenhuis Maas en Kempen (ZMK) in Maaseik als private juridische entiteit niet meer gezien de 'inkanteling' in het Ziekenhuis Oost-Limburg (ZOL).

Het ZOL is een openbare dienst behorende tot de sector van de lokale en regionale besturen met vestigingen in Genk, Lanaken en nu dus ook in Maaseik. Het gaat hier dus over een zogenaamde vergemeentelijking (tegenovergestelde van een privatisering) waardoor er een stukje van de Limburgse zorg terug in openbare handen terecht komt. Deze beweging is vanuit maatschappelijke optiek een heel goede zaak. Zorg moet voor ons zoveel mogelijk openbaar gegeven te zijn, vanuit onder andere het democratisch oogpunt en het weghouden van een commerciële winstlogica.

Woelige historiek

Aan deze beweging is een lange en complexe historiek voorafgegaan. In 1993 werd MC NOL opgericht als een publiekrechtelijke vereniging overeenkomstig de organieke OCMW-wet van 8 juli 1976 door vier deelgenoten: Stad en OCMW Bree en Stad en OCMW Maaseik, onder de vorm van een autonome verzorgingsinstelling (AV).

Op 1 januari 2001 werd de exploitatie overgenomen in de vorm van het private ziekenhuis ZMK. De statutaire personeelsleden werden ter beschikking gesteld aan de vzw ZMK waarbij het Medisch Centrum Noord-Oost Limburg (MC NOL) nog bleef fungeren als detachingsvehikel waarvan het laatste personeelslid in 2022 op pensioen zal gaan.

Aan de betaling van de pensioenen van de (gewezen) statutaire personeelsleden is een hele saga verbonden. Dit heeft te maken met de pensioenfondsen waaraan de verschillende personeelsleden (Bree of Maaseik) verbonden waren.

Op dit vlak heeft de MC NOL in 2013 de verkeerde keuzes gemaakt door de weigering beide personeelscategorieën te laten ressorteren onder hetzelfde pensioenfonds. Hierdoor kwam de MC NOL en de Stad Maaseik (over wiens overgedragen OCMW-personeel het gaat) in de problemen: er was een zeer concrete dreiging dat de pensioenen van hun gepensioneerde statutairen niet meer konden worden betaald.

Beide steden waren van oordeel dat ze enkel moesten betalen voor de reeds gepensioneerde statutairen en niet de nog actieven, gezien de vereffening in 2001. Voor deze laatste personeelsleden stortte MC NOL onvoldoende bijdragen in het door Ethias beheerde fonds waardoor MC NOL zijn verplichtingen in het kader van de responsabiliseringsbijdragen niet meer kon nakomen. Ethias heeft dan ook die verzekering vanaf 2018 stopgezet.

Rechtszaak

Dit leidde tot een rechtszaak vanwege MC NOL tegen Ethias en tegen de Stad Maaseik en de Stad Bree. Ook werden rechtszaken aangespannen tegen de federale pensioendienst en de RSZ. Door deze hele polemiek dreigden de gepensioneerde statutairen zonder pensioen te vallen eind 2018.

Inzake deze vorderingen werd MC NOL in het ongelijk gesteld. Het had immers alle beslissingen genomen met volle kennis van zaken en bewust van alle gevolgen, zo oordeelde de rechtbank. Ook ten aanzien van Ethias ving het bot, voorlopig althans... Nog niet alle aspecten van dit dossier zijn volledig afgerond.

Op dit moment staat zowel de Stad Maaseik als de Stad Bree in voor de betaling van de statutaire pensioenen in een verhouding 60/40. De steden hebben van de Vlaamse overheid een korting gekregen voor de betaling van de responsabiliseringsbijdrage wat zorgde voor een consensus tussen beide lokale besturen.

Dit verhaal toont nog maar eens aan hoe weinig efficiënt en doordacht er gehandeld is op verschillende politieke niveaus. Niet alleen zuiver beheersmatig maar ook op het vlak van de visie omtrent het ambtenarenstatuut en het belang van het openbare karakter van zorginstellingen.

Terug openbaar

Het ZOL is de voorbije jaren als openbare entiteit enorm gegroeid, tot een toonaangevende instelling in Limburg. Nu komt daar dus de vestiging Maaseik bij en telt het ZOL ondertussen 4.000 personeelsleden. Het is de grootste werkgever in Limburg.

Er zijn plannen om de vestiging in Genk om te bouwen tot een ware zorgcampus (SYNAPS PARK) met naast het ziekenhuis, de Limburgse Zorgacademie (LiZa), het kinderdagverblijf Wombat, het kinderpsychiatrisch centrum (KPC) en allerlei zorggerelateerde bedrijven en start ups.

Naast de gebouwen en infrastructuur is de garantie dat de lokale pensioenbom niet ten laste zal vallen van het ZOL ongetwijfeld een katalysator geweest tot de inkanteling van Maaseik. Hoewel niemand nog wordt vast benoemd, is er weliswaar veel geïnvesteerd in de publieke zorg en hopen we dat met deze inkanteling het openbare karakter van de zorginstelling bestendig wordt. En dat dit de voorbode mag zijn van nog meer vergemeentelijkingen in onze sector.

We mogen echter niet naïef zijn en blijven waakzaam. De afbraakpolitiek (besparingen, benoemingstop en privatiseringen) gaat op vele plaatsen nog steeds vrij onverstoord verder. Hierover is zeker het laatste woord nog niet gezegd.

Toch kunnen we dergelijke vergemeentelijkingen alleen maar aanmoedigen, vanuit maatschappelijke optiek en voor het algemeen belang. We hopen dat met dit voorbeeld een omgekeerde trend van start gaat die navolging krijgt in de gehele sector. Blijkbaar is privatiseren dan toch geen wondermiddel en zijn er, zoals wij altijd hebben gesteld, meer risico's aan verbonden dan veel politici doen uitschijnen. Dat bewijst de praktijk in dit geval eens te meer.

Willy Van Den Berge, Frank Hoste